

CENTRALA INFORMACJI I DOKUMENTACJI

SPRAWOZDANIE No 120

z dnia 16 lutego 1940 roku

Sprawozdanie zawiera stron 13

ii
ch
ii

S k r ó t s p r a w o z d a n i a

Naród niemiecki, solidarny w zbrodniach, musi za nie solidarnie odpowiadać - stwierdza Senator M. Douffle w "Le Petit Bleu" i pisze, że Niemcy kilkakrotnie wypowiedzieli się za polityką Hitlera. Autor odrzuca wszelkie tendencje czynienia przedziałów pomiędzy regimem a społeczeństwem niemieckim. Podobnie pisze St. Lausanne w "Le Matin" podkreślając, że Hitler właśnie umożliwił rozpętanie niemieckiego okrucieństwa i dzikości, czego typowym przykładem jest postępowanie Niemców w Polsce. Ciekawy jest również pod tym względem dzisiejszy artykuł d'Ormesson w "Le Figaro".

Londyński "Times" w trzech artykułach zajmuje się sytuacją w Polsce, przy czym szczególnie podkreśla masowe wysiedlanie ludności polskiej. 600.000 Polaków wyrzucono z mieszkań i z ziemi, przeważnie do t.zw. Gubernatorstwa, gdzie obecnie przypada 330 mieszkańców na milę kwadratową. Na miejsce wysiedlonych Niemcy planowo osiedlają kolonistów własnych. Obecnie donoszą także /Basler Nachrichten/ o wysiedleniach Polaków na Śląsku, gdzie musieli oni opróżnić ostatnio w ciągu 6 godzin 1.200 mieszkań dla Niemców tyrolskich z Włoch.

W t.zw. Gubernatorstwie osiedla się dalszych Żydów z Niemiec, ostatnio wyjechał większy transport ze Szczecina do Lublina. Natomiast robotnicy polscy są masowo wysyłani do Niemiec na przymusowe roboty. "Manchester Guardian" pisze, że Hitler używa ich jako niewolników. Półtora miliona Polaków znajduje się według angielskiego prasa w Niemczech na robotach, podobnie jak kilkaset tysięcy Czechów. Goering w swoim przemówieniu wczorajszym powiedział, że wkrótce przybędą do Niemiec dalsi robotnicy polscy. Poza tym miejscami dosyć szczerze powiedział, że sytuacja Niemiec jest trudna, jeżeli chodzi o problem aprowizacji. Zapowiedział sam podwyżkę cen na kilka produktów żywnościowych.

Rozmowy ministra Zaleskiego w Londynie, ocenia prasa szwajcarska jako bardzo ważne, podkreślając szczególnie znaczenie zagadnienia stosunku do Rosji. Prasa angielska, ostatnio "New Chronicle" bardzo życzliwie ocenia ścisłą współpracę marynarki polskiej i brytyjskiej.

Oświadczenie Rzeszy o torpedowaniu statków neutralnych a mianowicie także tych, które poddają się kontroli angielskiej, nawet jeżeli kursują między państwami neutralnymi, wywołała oburzenie i potępienie stanowiska niemieckiego w Stanach Zjednoczonych.

O prześladowaniu katolików w Niemczech mówi radio watykańskie między innymi o tym, że na Śląsku Opolskim została zniszczona nauka religii w szkołach speaker podkreślił przy tym prześladowanie religijne w okupacji niemieckiej.

Finlandia będzie walczyła do ostatniego tchu - oświadczył prezydent Kalio i dodał, że jego kraj nie może się zgodzić na pokój, naruszający niepodległość Finów. Prasa francuska podkreśla przy tym pomoc aliantów, jaką już Finlandia otrzymała.

Rząd bułgarski podał się do dymisji z powodów na zewnętrznie porozumienie.

Dział II

P O L S K A

Paczki do Polski

Duński Czerwony Krzyż zawarł umowę z niemieckim Czerwonym Krzyżem w sprawie pomocy żywnościowej dla Polski. Duński Czerwony Krzyż uzyskał zgodę odpowiednich czynników niemieckich na wysyłanie standaryzowanych paczek żywnościowych do osób zamieszkałych na terenie miast Warszawy i Krakowa. Paczki te wysyłane będą z Kopenhagi większymi partiami do Berlina, skąd niemiecki Czerwony Krzyż skieruje je do Krakowa i Warszawy. Paczki te mają być doręczone adresatom za pośrednictwem jednej z instytucji miejscowych.

/PAT 14 II /

Germanizacja Łodzi

"Deutsche Allg. Zeitung" podaje szereg wiadomości o germanizacji miasta Łodzi. Główna ulica miasta Piotrkowska przemianowana została na ul. Adolfa Hitlera. Wiele ulic nazwano imionami przywódców hitlerowskich i innymi niemieckimi nazwami. Zjawiły się nazwy: Boehmische Linie, Busch i Spinn Linie, Spulergasse, Harber, Blattbinder, Leinen, Spinner, Wirker itp.

/PAT 14 II /

Wywożenie Żydów niemieckich do Polski

Ze Szczecina wyjechało 900 Żydów do "rezerwatu żydowskiego" w Lublinie. Żydów zawiadomiono telefonicznie lub telegraficznie, że muszą natychmiast zaopatrzyć się w odzież i prowiant na dwa dni i być gotowi do natychmiastowego opuszczenia miasta.

Zaprowadzono ich następnie na dworzec, gdzie specjalny pociąg wywiózł ich w kierunku Polski. Przypuszcza się, że cała męska ludność żydowska Szczecina -- w tym dzieci i starcy -- opuściła miasto.

Zdarza się po raz pierwszy, że tak wielką liczbę Żydów niemieckich wysiedlono do "rezerwatu żydowskiego" w Lublinie. Dotąd zarządzenia wysiedleniowe dotyczyły kilku tysięcy Żydów wiedeńskich oraz pewną liczbę Żydów z Czech i Moraw. Zarządzenia, wydane obecnie w Szczecinie, mają być zastosowane i w innych miastach niemieckich, by usunąć w przeciągu względnie krótkiego czasu całkowicie element żydowski z Rzeszy. Terminu, w jakim plan ten będzie mógł być praktycznie urzeczywistniony nie można przewidzieć. Przesiedlenie to napotyka bowiem na poważne trudności, zwłaszcza, jeśli idzie o transport. wiadomo, że kolejnictwo niemieckie ma przed sobą różnorodne i o wiele bardziej pilne zadania. Poza tym wskazują na to, że wysiedlenie Żydów wiedeńskich do Polski, zapowiedziane przed kilku miesiącami, a które miało się odbyć w szybkim tempie, zostało po wywiezieniu kilku tysięcy osób, wstrzymane.

/PAT 14 II /

P O L S K A

Okrucieństwa niemieckie w Polsce

"La Croix" zamieściła obszerny artykuł informacyjny, przytaczając dłuższe wyjątki z artykułu "Times'a" o prześladowaniu Polaków przez okupantów niemieckich /patrz No 119 Sprawozdania str. 11/ oraz podając w całości komunikat CID'u o ohydnych traktowaniu przez Niemców i bolszewików polskich jeńców wojennych i komunikat PAT'a, donoszący, że bolszewicy wyrzucają trupy deportowanych kobiet i dzieci z pociągów, o czym pisaliśmy w poprzednim naszym sprawozdaniu.

Jednocześnie "La Croix" zamieściła protest grupy parlamentarnej francusko-polskiej przeciwko okrucieństwom niemieckim i bolszewickim na terenach Polski okupowanej.
/La Croix z 16 II 40/.

Metody szpiegostwa niemieckiego w Polsce

"L'Intransigeant" drukuje trzeci z kolei artykuł K.Wrzosa, zawierający szczegóły o metodach szpiegowskich jakie uprawiały agenci Gestapo w Polsce. Autor podkreśla, że władze polskie zbyt późno i niezbyt energicznie zwalczały akcję szpiegostwa i sabotaży, co znacznie ułatwiło Niemcom zdobycie Polski.
/L'Intransigeant z 16 II 40/.

Współpraca polskiej floty handlowej i wojennej

z a l i a n t a m i

"News Chronicle" opisując transport wojsk australijskich z Australii do Egiptu, podaje, że jednym z transportowców był statek polskiej floty handlowej. W Anglii podkreśla się, że polska flota handlowa, tak samo jak polska marynarka wojenna współpracują ściśle z flotami alianckimi. Wiadomo, że polskie łodzie podwodne i kontrtorpedowce walczą w formacjach floty angielskiej a statki polskiej marynarki handlowej brały udział już w transporcie oddziałów kanadyjskich z Kanady do Anglii.
/Transconti 14 II 40/.

Generał Brauchitsch w Poznaniu

Agencja "Radio" donosi z Amsterdamu, że wódz armii niemieckiej gen.von Brauchitsch po pobycie w Gdańsku przybył 14 II do Poznania na inspekcję wojsk niemieckich.
/Agencja Radio z 14 II 40/.

P O L S K A

Niemcy przyznają się do rozstrzeliwania
księży polskich

Rozgłoszenie niemieckie donoszą, że Papież posiada dokumenty polskie, stwierdzające, że szereg księży umarło na skutek ciężkich warunków, jakie musieli znosić po wejściu Niemców. Otóż Niemcy stwierdzają, iż prawdą jest, że 50 księży zostało rozstrzelanych w Poznaniu, ale byli oni winni - twierdzi bezczelnie radio niemieckie - zbrodni.

/C.E.Zeesen w języku angielskim z 14 II /

Osławiona Wanda Wasilewska

Wanda Wasilewska doczekała się entuzjastycznej wzmianki w radio sowieckim, które donosi, że "znakomita pisarka" wykończyła powieść pt. "Pieśnie na falach", poświęcone wyzwoleniu chłopów i robotników z pod panowania polskich magnatów i panów. Wasilewska przygotowuje również sztukę na ten temat, która ma być grana w studiach sowieckich.

/C.E.Moskwa 14 II /

Truskawiec - "Trustowa"

Słynna miejscowość kuracyjna Truskawiec została przemianowana przez Rosjan na Trustowę. Radio sowieckie donosi, że miejscowość ta została otwarta. Źródła truskawieckie zostały "w specjalny sposób zaktywizowane i wzmacnione."

/C.E.Moskwa 14 II /

Okrucieństwa Niemców

Radio angielskie stale przytacza szczegóły o okrucieństwach popełnianych przez Niemców w Polsce, a w szczególności w obozach koncentracyjnych, oraz podczas dokonywania "barbarzyńskich i nieludzkich" przesiedleń.

/C.E.Londyn 14 II we wszystkich językach./

"Times" o niemieckim barbarzyństwie
w Polsce

Londyński "Times" zamieszcza trzy dłuższe artykuły o Polsce /por. Sprawozdanie C.I.D. No 119 z 15 II Polska str.11/. W pierwszym artykule, pod tytułem "Nowe przesiedlenia w Polsce" i "600 000 mieszkańców wypędzonych z domów", korespondent pisze z Rotterdamu o przesiedleniach, tym razem Białorusinów i Rusinów z zachodniej części Polski do wschodniej. Według "gubernatora" Franka liczba przesiedleńców ma wynosić 600 000. Mają oni pozostawić swoją własność na miejscu, a wzamian za nią mają otrzymać obiekty majątkowe pozostawione przez Niemców pod okupacją rosyjską.

Równocześnie projektuje się stworzenie niemieckiego żywego wału ludzkiego wzdłuż nowych granic "gau'u" Warty i Prus

P O L S K A

Wschodnich, do których dołączono okręg łódzki i ciechanowski, granic oddalonych zaledwie o 50 mil od Warszawy. "Niemcy z krajów bałtyckich i z Wołynia nie wystarczają, aby zaludnić skradzione terytorium, ale niemieckie obliczenia liczą się na razie z utworzeniem niemieckiego pasa granicznego, od 400 do 500 kolonistów, osiadłych wzdłuż całej granicy, zaś puste terytoria po za tym pasem będą kolonizowane później Niemcami z Rzeszy."

"Gubernator Frank skarży się na przeludnienie generalnego okręgu, na który przypada 14 milionów mieszkańców, czyli 330 na milę kwadratową, podobnie jak w Rzeszy. Ale jest to ludność w 75 pct rolnicza. Frank mówi, że dziesiątki tysięcy innych Polaków stara się przybyć do tych ziem, ale nie wyjaśnia, że ci Polacy wyzuci z mienia i ziemi, są zmuszeni do osiedlenia się w "generał-gubernatorstwie."

W drugim artykule p.t. "Żywność polska dla Rzeszy" i "Polityka głodu", "Times" opisuje metody ekonomiczne stosowane w Polsce przez Göringa i jego doradcę Funcka, doprowadzające ziemie polskie do zupełnego ogołocenia z zapasów żywności /jest to komunikat C.I.D. ogłoszony w nrze 114 Sprawozdania/.

W tymże numerze "Times" zamieszcza artykuł wstępny p.t. "Lebensraum und Todesraum", który streściliśmy już za prasą francuską.

/Times 14 II /

Zapewnienia Göringa o dobrobycie niemieckim

Feldmarszałek Göring kierownik 4-letniego planu Rzeszy wygłosił mowę, transmitowaną przez radio niemieckie, o zasobach żywnościowych, przemysłowych i rolniczych Niemiec. Najbardziej uderzającym punktem jego mowy była wzmianka o "ochotniczych pracownikach rolnych polskich, którzy wkrótce przybędą do Rzeszy z własnej woli i bez przymusu, ponieważ wszystko, co niemieckie, im się podoba."

Co do węgla, Göring oświadczył, że z powodu niezwykle ostrej zimy "jest, jak się zdaje, trochę za mało węgla", ale trudności dostaw będą wkrótce usunięte, bo Niemcy z kopalniami górnośląskimi mają więcej paliwa, niż potrzebują. /Herald Tribune, L'Epoque, Journal, Petit Journal, Posl. Nowosti z 16 II /

Po masakrach grabież i roboty przymusowe

Komunikat C.I.D., zamieszczony w No 115 Sprawozdania, o wprowadzeniu robót przymusowych w Polsce i o konfiskacie mienia obywateli polskich podały:

L'Ordre, Le Petit Journal, La Victoire z 15 II.

No 120 z 16 II 1940

P O L S K A

Biuletyn Światowego Związku Polaków z Zagranicy

Kolejny /No 49/ Biuletyn Światowego Związku Polaków z Zagranicy zawiera m.in.: sprawozdanie z inauguracyjnego posiedzenia Rady Narodowej z dnia 23 stycznia, artykuły: "Kobiety w obronie Warszawy", "Przetrwamy - zwyciężymy" /jest to artykuł nadesłany przez jednego z działaczy polskich w Argentynie, charakteryzujący doskonałego ducha Polonii amerykańskiej/, dokończenie opisu "Bój pod Międzeshynem", "Byłe karabin w garść", kronikę morską, kronikę terenów polskich zagranicą, wiadomości z Polski okupowanej.
/C.I.D./.

Członkinie Zjednoczenia Polsko-Narodowego

organizują koła opieki nad żołnierzem polskim we Francji

Do Światowego Związku Polaków z Zagranicy nadeszły pierwsze odgłosy akcji opieki nad żołnierzem polskim we Francji ze strony kobiet polskich w U.S.A., które podejmują akcję opieki nad żołnierzem armii polskiej. I tak grupy żeńskie Zjednoczenia Polsko-Narodowego pierwsze stanęły do czynnej pracy w tym zakresie. W dniu 28 grudnia 1939 r. na wniosek prezoski p.C.Durskiej podjęły akcję organizowania specjalnych kół opieki nad żołnierzem armii polskiej. Niewątpliwie akcja ta przyjmie szeroki zakres.
/Komunikat Świat. Zw. Polaków No 49/.

Śmierć profesora Stanisława J. Zwierzchowskiego

Do Światowego Związku Polaków z Zagranicy nadeszła wiadomość, iż w dniu 11 stycznia zmarł w Charleston, S.C. w USA prof. Stanisław Zwierzchowski, wydawca "Kurierza Polskiego" i wybitny inżynier specjalista w zakresie turbin hydraulicznych, znany w Stanach Zjednoczonych i w Polsce oraz w całej Europie. Prof. Zwierzchowski był kierownikiem wydziału inżynierii hydraulicznej na Politechnice Warszawskiej. Prof. Zwierzchowski ma piękną kartę nie tylko jako uczonec, ale jako działacz na terenie Polonii w U.S.A.

Prasa polska w Ameryce przytacza szereg zasług profesora Zwierzchowskiego.
/Komunikat Światowego Związku Polaków No. 49/.

Wielka manifestacja protestacyjna w Detroit

W dniu 21 stycznia 1940 odbyła się w Detroit wielka manifestacja Polonii celem zaprotestowania przeciwko barbarzyństwu okupantów niemieckich i sowieckich w Polsce. Na akademii

P O L S K A

w audytorium Cass Technical High School przemawiali wybitni Amerykanie i Polacy. W manifestacji wzięli również udział reprezentanci wychodźstwa fińskiego, czeskiego i słowackiego.
/Komunikat Światowego Związku Polaków No 49/.

Z akcji pomocy ofiarom wojny w Polsce

Polski Komitet Czerwonego Krzyża Pomocy Ofiarom Wojny w Brazylii wydał odezwę do tamtejszych Polaków, nawołując ich do zbiórki na rzecz ofiar wojny w kraju.

Komitet Ratunkowy w Hamilton w Kanadzie nadesłał do Pana Prezydenta R.P. pismo z dołączonym przekazem bankowym na sumę 20.000 fr. na rzecz wojennych uchodźców polskich. Dotychczas Komitet przesłał na F.O.N. /przed wojną/ i obecnie łączną kwotę 3.578.50 dolarów.

W całych Stanach Zjednoczonych, w każdym prawie większym osiedlu polskim powstał Komitet, który pracuje na rzecz ofiar wojny w Polsce. Ostatnio w Kalifornii szczupła stosunkowo Polonia powołała w San Francisco centralny Komitet Ratunkowy.

Zarząd Rady Polonii Amerykańskiej przekazał w połowie stycznia 10.000 dolarów do Polish Relief Commission, na pomoc dla uchodźców na Węgrzech, Litwie i Rumunii.
/Biuletyn Światowego Związku Polaków z Zagranicy No 50/.

Rada Naczelna Światowego Związku Polaków z Zagranicy

W dniu 15 b.m. zebrała się w Paryżu kolejna Rada Naczelna Światowego Związku Polaków z Zagranicy celem omówienia spraw związanych z pracami Polonii Zagranicznej.
/Biuletyn Światowego Związku Polaków z Zagranicy No 50/.

Wrażenia spod okupacji sowieckiej

"Le Journal" z dnia 16 II zamieszcza opowiadania p. Claude Tilly, obywatela francuskiego, który jako obywatel ziemski mieszkał w Polsce 20 km. od granicy sowieckiej. Opuścił okupację sowiecką 30 stycznia i przybył do Paryża 2 dni temu. Podaje on pierwszą część opowiadania o wkroczeniu bolszewików do Polski i pierwszych dniach okupacji, podając interesujące szczegóły o armii sowieckiej i zachowaniu się wojsk sowieckich w pierwszym okresie okupacji.
/Le Journal z 16 II 40/.

Oświadczenie Franka dla prasy zagranicznej

"Basler Nachrichten" podaje w obszernym streszczeniu oświadczenie gubernatora Franka dla prasy zagranicznej, złożone 9 II 40 w Berlinie. "B.N." nie zamieszczają własnych komentarzy, ale w streszczeniu zaznaczyły duży sceptycyzm w odniesieniu do poszczególnych wypowiedzi Franka. Poniżej podajemy z nich pewne szczegóły, nie zamieszczone jeszcze w naszym Sprawozdaniu:

Tzw. gubernatorstwo określił Frank jako "obszar znajdujący się w ramach suwerenności niemieckiej, ale nie będący częścią Rzeszy - Gebiet der Deutschen Machttheit, aber nicht Bestandteil des Reiches". Z tego wynika, że gubernatorstwo ma własną administrację celną, "może zawierać układy handlowe z zagranicą i z Rzeszą." Banknoty 100 i 500 zł. ściągają się tylko ze względów walutowych. Są one zamieniane na inne banknoty albo zapisywane na dobro właścicieli. I n n e b a n k n o t y s ą s t e m p l o w a n e.

Siedzibą gubernatorstwa jest Kraków i "pozostanie tak długo, jak długo gubernatorstwo będzie istniało" - oświadczył Frank. Frank powiedział w związku ze sprawą żydowską, że dotychczas przesiedlono do gubernatorstwa z Rzeszy jakoby tylko 20 000 Żydów. Frank nie potwierdził wyraźnie zamiaru tworzenia tzw. "Prerwatu lubelskiego". Siebie określił Frank "jako jedynego legalnego przedstawiciela narodu polskiego."

Prześladowania potwierdził Frank dwukrotnie o tyle, że stwierdził: "musiałem zastosować wiele środków, które musiano odczuć dotkliwie, aby były skuteczne" oraz w zdaniu, że jakaś próba "zamordowania członków rządu /?/ doprowadziła do bardzo drastycznych zarządzeń" - o których jednak nic bliższego nie powiedział. Z kościołów zamknięta ma być jedynie katedra na Wawelu, z tym, że biskup sam może tam odprawiać nabożeństwa.

W tej samej korespondencji podaje "B.N.", że Greiser w swoim wywiadzie oświadczył, że ani jeden Polak nie został w Wielkopolsce wyrzucony z swej posiadłości miejskiej czy wiejskiej, również nie było to jakoby zrobione dla celów osadniczych. "B.N." wyraża w związku z tym b.delikatnie swoje niedowierzanie, pisząc, że deklaracja ta zaskoczyła korespondentów berlińskich.

/Basler Nachrichten z 11 II /

Niemiecka ankieta w sprawie 5 p.artylarii

Niemiecka centrala dla "grobow zamordowanych Niemców" w Poznaniu ogłasza wezwanie do Niemców, którzy służyli w polskim 5 pułku artylerii. W pułku tym miało jakoby służyć 200 Niemców, którzy po wyjściu z Krakowa 5 IX mieli częściowo zostać rozstrzelani za szpiegostwo.

/Kattowitzerzeitung z 12 II /

P O L S K A

Niemiecka organizacja kobiet na Śląsku

"Völkischer Beobachter" donosi, że organizacja ta "N.S.Frauens-
schaft" posiada w woj.ślaskim już 160 oddziałów dziewcząt i 4 000
członkin. Obecnie szkoli się kierowniczkę dla tych oddziałów.
/Völkischer Beobachter z 13 II 40/

Prasa szwajcarska o pobycie min.Zaleskiego w Londynie

"Basler Nachrichten" zamieszcza obszerną korespondencję własną
z Londynu, w której pisze, że najważniejszym powodem pobytu min.
Zaleskiego było uzgodnienie z rządem angielskim polskiego stano-
wiska w sprawie Rosji. Rząd polski wielokrotnie, a zwłaszcza w o-
swiadczeniu gen.Sikorskiego z 16 XI 39 /wywiad "Times'a"/ i Prezy-
denta Raczkiewicza z 29 I 40 /wywiad w "Daily Telegraphie"/ stwier-
dził, że walczy o całkowite wyzwolenie ziem polskich, a więc także
i okupacji rosyjskiej.

"B.N³" stwierdza, że rozmowy min.Zaleskiego z brytyjskimi neza-
mi stanu są bardzo ważne.
/Basler Nachrichten z 11 II 40/

Nie wolno być uprzejmym wobec jeńców polskich

"Pariser Tageszeitung" donosi z Olsztyna /Warmia/, że został tam
skazany na 4 lata ciężkiego więzienia młody człowiek za to, że
utrzymywał z jeńcami polskimi dobre stosunki, dawał im papierosy
i informował ich o tym, co z zagranicznych stacji radiowych usłyszał
/Pariser Tageszeitung z 16 II 40/

Urząd werbunkowy dla osadnictwa niemieckiego w Polsce

Według "Pariser Tageszeitung" w Berlinie utworzono urząd werbun-
kowy dla osadnictwa niemieckiego w Polsce. Zgłaszający muszą prze-
chodzić kurs specjalny, na którym są kształceni "politycznie" t.zn.
w metodach germanizowania.

Tymczasem w Katowicach "zwalnia" się mieszkania na przyjęcie
imigrantów niemieckich. Do tego czasu "zwolniono" już 1 200 mieszkań.
/Pariser Tageszeitung z 16 II 40. O sprawie "zwalniania" mieszkań
pisze za "Exchange" również "Basler Nachrichten" z 11 II, podając
ponadto, że właściciele muszą opuścić mieszkanie w ciągu 6 godzin,
nie mając prawa nic zabrać./

P O L S K A

Przemysł chałupniczy w okupacji bolszewickiej

W okupowanej przez bolszewików części Polski zarejestrowano 200 000 chałupników. W miastach większą część chałupników stanowią Żydzi /krawcy, szewcy, stolarze, blacharze, czapnicy itp/. Utworzono już z nich 400 przemysłowych związków, którym oddano 230 drobnych fabryk i warsztatów, których właściciele przerwali pracę. Chałupnicy zorganizowani mają obowiązki wykonywania państwowych zamówień. Inne drobne zakłady przemysłowe, których jednak nie zdążono znacjonalizować mają przejść na własność związków chałupniczych.

/Posl. Nowosti 14 II /

Ze Światowego Związku Polaków

W uzupełnieniu wiadomości podanej na str.6 niniejszego Sprawozdania informujemy, że na odbytym posiedzeniu Rady Nacz. Św. Zw. Pol. Zagr. pod przewodnictwem p. Hęłczyńskiego omówiono bieżące sprawy zbiórki na potrzeby wojska polskiego, opieki nad jeńcami i internowanymi w Niemczech. P. Lenartowicz wygłosił referat o pracy związku i o położeniu Polonii na poszczególnych terenach zagranicznych. W dyskusji podnoszono m.i. konieczność wzmożenia wysiłków nad przyciągnięciem do współpracy najliczniejszego dziś skupiska polskiego w Ameryce. W zebraniu wzięli udział nowi członkowie Rady pp. Jesionowski i Stefan Murek z Paryża oraz Nowak z Belgii.

/C.I.D./

"Linia Stalina" w Polsce

Z.S.R.R. rozpoczął budowę silnych umocnień wzdłuż "niemieckiej" granicy. W Moskwie jest obecnie wielu agentów niemieckich którzy tam odgrywają taką samą rolę, jaką mieli w Polsce przed wybuchem wojny. Bolszewicy odnoszą się do Niemców w Moskwie podejrzliwie, obstawiając ich agentami G.P.U. Na zachodniej granicy Z.S.R.R. ma powstać rodzaj linii Maginot, która ma być przedłużeniem umocnień, zbudowanych na granicy rumuńskiej. Wzdłuż Karpat i Bugu linia ta idzie aż do granicy litewskiej.

/Posl. Nowosti 16 II /

P R Z E G L A D O G O L N Y

Prasa francuska

Naród niemiecki solidarny w zbrodniach musi wspólnie

za nie odpowiadać

Senator Maurice Boufle stwierdza w "Petit Bleu", że istnieją tylko jedne Niemcy. Jest zdumiewające - pisze autor - że we Francji taka jest potęga iluzji, co do Niemiec rzekomo hitlerowskich i nie hitlerowskich. Już Napoleon I przekonał się, że nie ma dwojga Niemiec. Niemcy w licznych plebiscytach wypowiedzieli się za Hitlerem, czy demokraci mają zamiar nie tylko liczyć te głosy, ale je ważyć? Gdyby w Niemczech rzeczywiście była taka opozycja antyhitlerowska, to opinia świata musiałaby o tym coś wiedzieć. Może jest słuszne, że trzeba dać Niemcom pewien czas namysłu i termin do decyzji, czy chcą iść za Hitlerem czy nie. Ale ten termin upłynął 1.IX.39. Wówczas całe Niemcy jednomyślnie rzuciły się na Polskę. Solidarni w zbrodni, muszą za nią solidarnie odpowiadać. Głosowali za Hitlerem, bo dążenie do panowania nad światem leży w ich duszy. Są brutalni, bezlitości, aroganccy, kiedy się czują silni, a płaczą, gdy są zwyciężeni.

Stephane Lausanne pisze w "Le Matin", że instynktu narodu nie zmienia się, gdy się zmieni przywódców. Nalepka nie zamieni butelki z witriolem na butelkę z konfiturami. Okrucieństwu w Polsce - Lausanne przytacza szereg szczegółów - są straszne. Czy tylko jeden człowiek lub kilku katów je spowodowało? Nie, wszyscy Niemcy są winni. Dziękują oni Führerowi za to, że umożliwił im swobodne oddawanie się okrucieństwu i zdziczeniu.

/Le Petit Bleu i Le Matin z 16 II 40/.

Niemcy zapowiadają torpedowanie statków

neutralnych, które są poddane kontroli aliantów

Oburzenie w Ameryce

Według depeesz nadchodzących z Berlina do Holandii, Niemcy nie zaprzeczają storpedowaniu holenderskiego statku "Burgerdijk", który zatopiony został bez ostrzeżenia, mimo, że był w drodze z Ameryki do portu holenderskiego. W dodatku Rzesza oświadcza oficjalnie, że ten statek neutralny, jeżeli podda kontroli angielskiej albo utrzyma się w porcie aliantów mimo, że płyne do portu neutralnego, będzie tak samo storpedowany, jak "Burgerdijk".

Wiadomość ta wywołała wielkie oburzenie w opinii Stanów Zjednoczonych. Koła oficjalne w Waszyngtonie stwierdzają, że nie mogą uznać niemieckiego punktu widzenia.

Kapitan amerykańskiego statku "Washington" oświadczył przed opuszczeniem Nowego Yorku, że podda mimo to swój okręt kontroli angielskiej w Gibraltarze.

/L'Ordre, Le Populaire i inne z 16 II oraz Radio francuskie z 15 II 40./.

Prasa francuska

Zmiana rządu w Bulgarii

Kryzys rządowy, na który zanosilo się już od 15 dni, wybuchnął dzisiaj rano. Premier bulgarski, p. Kiosseivanov złożył w południe dynisje swego gabinetu.

Przyczyn tego przesilenia należy się doszukiwać przede wszystkim w konflikcie, jaki zaistniał w łonie gabinetu w sprawie wysunięcia kandydatur poselskich w czasie ostatnich wyborów do ciał ustawodawczych.

Król Borys powierzył misję uformowania nowego gabinetu p. Bogdanowi Filov, ministrowi Oświaty, który jest zdecydowanym zwolennikiem demokratycznego systemu rządów.

/Pat, Sofia 15 II, Le Petit Parisien, Le Journal z 15 II 40/

Wola sprzedać aparaty odbiorcze, aby nie popaść w podejrzenie

Z Klajpedy dowiaduje się "Pariser Tageszeitung", że kary, wymierzone za słuchanie obcych stacji wystrasza wielu w takim stopniu; że wola sprzedać swoje odbiorniki radiowe, byle nie popaść w podejrzenie, jakoby podsłuchiwali zagraniczne stacje radiowe.

/Pariser Tageszeitung z 16 II 40/

Alianci dążą do naprawienia krzywd, wyrządzonych potwornymi zbrodniami najeźdźców

Wł. d'Ormesson, przeprowadzając porównanie z celami wojny obecnej, a wojny z lat 1914 - 18, stwierdza, że alianci przyswiciają zupełnie te same cele i przywołuje, że 30 grudnia 1915 Briand, ówczesny premier francuski, złożył deklarację, która opierała się na trzech głównych zasadach, którymi były: 1. Prawo narodów, dużych i małych, do swobodnego dysponowania sobą. 2. Naprawienie krzywd i strat, wyrządzonych w krajach zagarniętych. 3. Zorganizowanie bezpieczeństwa międzynarodowego, zabezpieczającego Europę przed wszelką nową agresją.

Podkreślając, że ówczesne cele wojny są teraz może jeszcze bardziej aktualne, autor zaznacza, iż obecnie alianci nie mają innych celów, jak tylko naprawienie potwornych zbrodni dokonanych przeciwko najeźdźcom, najłagodniejszą pojętą prawom ludzkości oraz uniemożliwienie powrotu do tych zbrodni.

Zdaniem D'Ormesson jest jednak różnica między tymi dwoma wojnami, a mianowicie, uplanowana agresja bolszewików przeciwko Polsce i Finlandii, oraz nieprawdopodobny terror, jaki zaprowadzili okupanci w Polsce, co jeszcze bardziej pogarsza obecną sytuację. Wojna w 1939 do 1940 objawiła więcej grabieży, więcej brutalności i ohydności, niż wojna poprzednia.

/Le Figaro 15 II/

Prasa francuska

Radio watykańskie o prześladowaniu kościoła przez

N i e m c ó w

Jak wiadomo, ostatnio ambasador niemiecki przy Stolicy Apostolskiej dokonał demarche, aby zaprotestować przeciwko emisjom radia watykańskiego, które wskazywały na okrucieństwa niemieckie w Polsce. Był to demarche nadaremny, ponieważ radio stacja Watykanu, dla którego troska o prawdę stoi ponad wszystkimi innymi względami, w dalszym ciągu głosi urbi et orbi szczególnie wzruszającego cierpienia polskiego.

I tak w ostatni poniedziałek radio watykańskie nadało w swym biuletynie ostatnie zarządzenia, wydane przez Niemców przeciwko Kościołowi katolickiemu zarówno na terenach okupowanych jak i w Rzeszy. Jak doniósł speaker, pomiędzy rozwiązany- mi stowarzyszeniami znajduje się związek katolickich urzędników, katolicka organizacja uniwersytecka, Dzieci Marii, organizacje matek katolickich i zrzeszenia znane pod nazwą kobiet katolickich. Na Śląsku i w wielu innych okręgach zakazano nauki religii. Speaker podkreślił, że zarządzenia te stanowią oczywiste pogwałcenie artykułu 21 konkordatu, zawartego między rządem niemieckim a Stolicą Apostolską.

Oprócz tego radio watykańskie doniosło, że w Austrii rząd skonfiskował cztery klasztory i wstrzymał wszystkie subwencje dla duchowieństwa katolickiego. W końcu nadto oskarżyło władze niemieckie o zakazanie wojskowym wszelkiego kontaktu z księżmi podczas urlopu, ponieważ księża są wrogami państwa. /L'Action Français z 15 II 40, La Croix, Journal des Debats, Agence Radio i Transconti z 16 II 40/.

Finlandia będzie walczyć do ostatniego żołnierza

"Le Matin" zamieszcza wywiad z prezydentem Kalio, w którym ten ostatni wyraża Francji podziękowanie za udzieloną pomoc i stwierdza, że Finlandia nigdy nie zawaha się przed poświęceniem do ostatniego żołnierza. To samo oświadczył prezydent Kalio w swojej mowie przez radio. /Le Matin, Le Populaire, Excelsior z 16 II 40/.

Zamierzony sojusz niemiecko-sowiecki?

Z Amsterdamu donoszą do Londynu, że po umowie gospodarczo handlowej nastąpi także zawarcie sojuszu wojskowoobronnego między Niemcami a Z.S.R.R. Sojusz ten przewiduje: napad francusko-angielski na Niemcy ze strony Bałkanów i rozszerzenie wojny na kraje skandynawskie. "Paris Soir" zapytuje, czy wiadomości tej nie puściła propaganda Goebbelsa? W Berlinie się mówi, że niebawem mają przybyć do Niemiec, jako sojusznicy, samoloty sowieckie. W kołach berlińskich nie tajają, że między Niemcami

Prasa francuska

a Z.S.R.R. istnieje nieopublikowana ugoda co do wyparcia Turcji z Bałkanów. Hitler naciska Sowiety, by zajęły w stosunku do Turcji bardziej twarde stanowisko, Moskwa jednak nie chce się angażować gdziekolwiek, dopóki nie skończy się wojna z Finlandią.

/Poslednija Nowosti z 16 II 40/.

Nowe pogłoski o pośrednictwie

Berliński korespondent "Politiki" /Białogród/ donosi, że w politycznych kołach Berlina znowu się mówi o możliwości podjęcia pośrednictwa niemieckiego w zatargu fińsko-sowieckim. Sowieckie sukcesy w Finlandii mogłyby się odbić na Szwecji i Norwegii, co Niemcy uważaliby za niedogodne dla siebie komplikacje.

/Poslednija Nowosti z 16 II 40/.

Sowiecki poseł w Słowacji

Sowiecki poseł Puszkin złożył listy uwierzytelniające prezydentowi Słowacji Tisso.

/Poslednija Nowosti z 16 II 40/.

Prasa angielska

Wzysk pracy ludzkiej przez pasorzytów nacjonal
socjalistycznych

"Manchester Guardian" w artykule wstępnym wskazuje na niemieckie metody zdążające do stworzenia niewolniczego proletariatu. Hitler dla swoich planów musiał zorganizować rezerwę robotniczą. Francuski ambasador Coulondre ocenił ten plan hitlerowski w czasie zajęcia Pragi. Jego przepowiednia spełniła się. Władze hitlerowskie zdołały uzyskać kilka set tysięcy robotników czeskich, do czego dochodzi teraz półtora miliona Polaków. Niewolniczy ten proletariat otrzymuje niskie wynagrodzenie, bez porównania mniejsze od płacy robotnika niemieckiego. "Jak długo wojna trwa, niewolnicza ta klasa wzrasta. Oto, jak Hitler proponuje zorganizować Europę".

/Manchester Guardian z 14 II 40/.